

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ไว้ดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ครู จำนวน 1,194 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด กระทรวงศึกษาธิการ, 2567 : ออนไลน์)

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดตราด ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 291 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan.1970 ; อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วีสดี. 2553 : 39 - 40) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้สังกัดของสถานศึกษาเป็นชั้นของการแบ่ง หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละสังกัดด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัดของสถานศึกษา

สังกัดของสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด	473	115
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	706	172
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 49	15	4
รวม	1,194	291

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด กระทรวงศึกษาธิการ, 2567 : ออนไลน์

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.2.1 แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด โดยนำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับมารวมกันเป็น 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) (Likert, 1993 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 101) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดตราด จำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตร	จำนวน 7 ข้อ
1.2 ด้านการนิเทศ กำกับและติดตามการใช้หลักสูตร	จำนวน 7 ข้อ
1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์	จำนวน 5 ข้อ
1.4 ด้านการสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากร	จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดตราด จำนวน 32 ข้อ แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์	จำนวน 6 ข้อ
2.2 จุดหมาย	จำนวน 6 ข้อ
2.3 เป้าหมาย	จำนวน 8 ข้อ
2.4 จุดเน้นตามวิสัยทัศน์หลักสูตรพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	จำนวน 6 ข้อ
2.5 ประเด็นการพัฒนาจังหวัด	จำนวน 6 ข้อ

3.3 วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

3.3.2 เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัดในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert. 1993 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 101) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.3 สร้างข้อความเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด จำนวน 25 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด จำนวน 32 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและพิจารณาคำความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.4 นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่ายเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน จัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและข้อความรายข้อ นำแบบทดสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ลงความคิดเห็นว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่โดย

- ให้ +1 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าตรง
ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าไม่แน่ใจ
ให้ -1 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าไม่ตรง

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ออกไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อโดยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of item objective congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มาหา

ค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถาม บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด จำนวน 25 ข้อ และแบบสอบถามระดับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด จำนวน 32 ข้อ

3.3.5 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 3.3.4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item total correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 ข้อ มีอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.82 ถึง 0.85 และได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด จำนวน 32 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.79 ถึง 0.82 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.83 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เท่ากับ 0.81

3.3.6 นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนก (r) และความเชื่อมั่นแล้วตามข้อ 3.3.5 ที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยระบบออนไลน์ช่องทาง Google Form

3.4.3 ผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผ่านระบบออนไลน์ ช่องทาง Line

3.4.4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 124-126) ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.2 วิเคราะห์ระดับความเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 124-126) ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - moment correlation coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 363) ดังนี้

- สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
- สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
- สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.40 - 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.01 - 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

3.5.4 วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี stepwise

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 สถิติพื้นฐาน

3.6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X})

3.6.1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.6.2.1 ค่าความตรงเชิงเนื้อหาหรือข้อโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item - Objective Congruence : IOC) ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.6.2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

3.6.2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.6.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด

3.6.3.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี stepwise เพื่อพยากรณ์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด